

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/54/2017
Identifikačné číslo spisu: 8508200611
Dátum vydania rozhodnutia: 19.06.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Prieceľová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8508200611.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: A. E. G., nar. XX. H. XXXX, trvale bytom E. Č.. XXX, proti žalovanému: POLANA - podielnícke družstvo Jarabina, so sídlom Jarabina č. 430, IČO: 36 473 952, právne zast. JUDr. Marta Konkoľová, advokátka so sídlom Jarmočná 79, Stará Ľubovňa, o vyslovenie platnosti členstva v družstve, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 5Cb/37/2008, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 4Cob/95/2016-632 z 22. marca 2017, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalovaný m á voči žalobcovi n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Humenné ako súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 5Cb/37/2008-607 z 06. októbra 2016 žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia, že od 02. apríla 2002 je členom družstva POLANA - podielnícke družstvo Jarabina. Členstvo mu malo vzniknúť na základe prijatia za člena po podaní písomnej členskej prihlášky a zaplatení vstupného vkladu v sume 1 000,- Sk. Žalobca poukázal aj na majetkový podiel zdedený po neb. H. G. (H. Ž.), ktorá bola v čase smrti členkou v Agrodružstve Jarabina. Žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie členskú prihlášku nepredložil tvrdiac, že jediný exemplár odovzdal dňa 22. augusta 2001 predsedníčke žalovaného. Žalobcovi nebolo doručené potvrdenie predstavenstva žalovaného o jeho prijatí za člena družstva, ale dňa 02. apríla 2002 odovzdal predsedníčke žalovaného do rúk 1 000,- Sk z titulu zaplatenia členského základného vkladu, preto mal za to, že sa členom družstva riadne stal.

3. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie uzavrel, že žalované družstvo bolo založené na ustanovujúcej členskej schôdzi dňa 03. júna 2001 a zapísané do Obchodného registra bolo dňa 11. júla 2001. Okolnosti založenia nového podielníckeho družstva súviseli s neúspešným hospodárením predtým existujúceho Agrodružstva Jarabina, kde mali podiely aj rodičia žalobcu. Okresný súd Stará

Lubovňa rozsudkom č. k. 3C/63/1997-178 z 21. decembra 1999 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 3Co/197/00-204 z 16. novembra 2000 zaviazal Agrodružstvo Jarabina vyplatiť žalobcovi majetkový podiel vo výške 1 557 190,- Sk. Ohľadom časti tohto záväzku vo výške 635 692,- Sk bola uzavretá dohoda o prevzatí tohto záväzku z Agrodružstva Jarabina na žalovaného, ktorý tento záväzok žalobcovi postupne vyplatil rôznymi naturálnymi plneniami. V konaní pred súdom prvej inštancie žalobca najprv tvrdil, že písomnú prihlášku za člena družstva odovzdal predsedníčke žalovaného v jej dome 01. apríla 2002, neskôr tvrdil, že sa pomýlil a že prihlášku odovzdal predsedníčke 22. augusta 2001, v ďalšom podaní uviedol, že prihlášku predložil na členskej schôdzi dňa 02. apríla 2012. Na dôkaz svojich tvrdení predložil súdu (aj za súčinnosti žalovaného) zápisnice z členských schôdzi.

4. Súd prvej inštancie v rozhodnutí konštatoval, že žalobca súdu ako dôkaz v priebehu konania nepredložil prihlášku za člena družstva a predmetné tvrdenie o jej riadnom odovzdaní nebolo potvrdené ani výpoveďami svedkov. Okrem samotnej prihlášky žalobca nevedel v konaní preukázať ani zaplatenie základného členského vkladu vo výške 1 000,- Sk. Preto súd prvej inštancie uzavrel, že žalobca sa členom družstva nestal. Aj keď žalobcovi boli priznané niektoré práva ako členovi družstva, niektoré práva na členských schôdzach aj vykonával, podľa názoru súdu prvej inštancie to neznamená, že skutočne bol členom družstva. V čase smrti matky žalobcu družstvo POLANA - podielnícke družstvo Jarabina ešte neexistovalo a v čase jeho vzniku nebolo dedičské konanie právoplatne skončené. Žalobca by však aj v prípade dedenia majetkového podielu v družstve bol povinný podať prihlášku za člena družstva. Súd prvej inštancie žalobu v celom rozsahu zamietol, preto žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania.

5. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca z dôvodu, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca naďalej zotrval na svojich tvrdeniach o odovzdaní členskej prihlášky predsedníčke družstva a o riadnej úhrade členského vkladu vo výške 1 000,- Sk dňa 02. apríla 2002, v dôsledku čoho mala byť upravená aj prezenčná listina na začiatku členskej schôdze dopísaním mena žalobcu. Od uvedenej doby žalované družstvo nemalo mať pochybnosti o vzniku jeho členstva a žalobcovi boli priznané aj hlasovacie práva. Žalobca mal byť zvolený aj za predsedu návrhovej komisie a rovnako aj za člena mandátovej a volebnej komisie. Žalobca tvrdil, že súdu predložil kópiu členskej prihlášky z archívu družstva a že doklady o jeho členstve v družstve sa u žalovaného podozrivo nenašli, zatiaľ čo dokladmi k členstvu iných osôb (žalobcom označených ako „spriaznených“) žalovaný disponoval. Priame dôkazy v prospech žalobcu nebolo možné v konaní predložiť, keď nimi disponuje žalovaný, je tu ale dostatok nepriamych dôkazov naznačujúcich, že členstvo v družstve žalobcovi skutočne vzniklo. Z uvedených dôvodov žalobca navrhol odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobe vyhovel, alternatívne, aby rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

6. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že žalobca počas celého konania nepredložil žiaden relevantný dôkaz preukazujúci vznik jeho členstva v družstve. Ak žalobca tvrdí, že všetky doklady o vzniku jeho členstva v družstve, ktoré ma k dispozícii len žalovaný bezdôvodne zmizli, toto tvrdenie nie je pravdivé, keď takéto doklady o jeho členstve nikdy ani neexistovali. Súd prvej inštancie vykonal rozsiahle dokazovanie a žalovaný bol povinný predkladať dôkazy, pričom žalobca nepredložil ani jeden. Preto žalovaný odvolaciemu súdu navrhol, aby rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

7. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací rozsudkom č. k. 4Cob/95/2016-632 z 22. marca 2017 odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi v rozsahu 100%. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd poukázal na stanovky družstva schválené členskou schôdzou dňa 03. júna 2001, konkrétne na čl. VII týkajúci sa vzniku a zániku členstva v družstve, kde podľa bodu 3 vznik členstva v družstve u fyzických osôb nastáva na základe členskej prihlášky, rozhodnutím predstavenstva o prijatí za člena a zaplatením základného členského vkladu. Podľa bodu 4 členstvo v družstve vzniká dňom, ktorým bolo vydané rozhodnutie predstavenstva o prijatí za člena družstva. Rovnako odvolací súd poukázal aj na ust. § 227

ods. 4 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov, podľa ktorého členstvo nevzniká pre zaplatením vstupného vkladu. Žalobca nepredložil žiaden doklad o zaplatení základného členského vkladu. Žalovaný navyiac nie je právnym nástupcom predchádzajúceho Agrodružstva, pretože POĽANA - podielnicke družstvo Jarabina bolo zapísané do Obchodného registra dňa 11. júla 2001 na základe rozhodnutia ustanovujúcej členskej schôdze zo dňa 12. júna 2001. Transformácie podľa zákona č. 42/1992 Zb. o úprave majetkových vzťahov a vyporiadaní majetkových nárokov v družstvách, na ktoré poukázal žalobca, prebehli v roku 1992, preto mohol žalobca po svojej matke získať len majetkový podiel z predchádzajúceho členstva jeho matky v Jednotnom roľníckom družstve, resp. ak tento majetok vložila do Agrodružstva Poľana, tak žalobca na základe dedičského rozhodnutia mohol získať nároky vyplývajúce z členstva jeho matky v tomto družstve. Žalobca v konaní predložil len prihlášku za člena družstva z roku 2007, kde sa uvádza aj vklad majetkového podielu v rozsahu 945 571,- Sk, ale obsahom ktorého nie je potvrdenie o zaplatení vstupného členského vkladu vo výške 1 000,- Sk. V uznesení členskej schôdze POĽANA - podielnicke družstvo Jarabina z 02. apríla 2002 je uvedený zoznam prijatých členov družstva a žalobca v ňom rovnako uvedený nie je. Žalobca v písomnom podaní z 03. októbra 2008 tvrdil, že mu členstvo v družstve vzniklo od 02. apríla 2002 na základe prihlášky, ktorú predložil na členskej schôdzi a vkladu majetkového podielu po svojej nebohej matke H. G. na základe osvedčenia o dedičstve z 19. decembra 2001. Pri vystúpení z družstva za účinnosti Obchodného zákonníka má bývalý člen nárok len na výplatu vyrovnacieho podielu, ale žalobca v žiadnom prípade nemohol vložiť majetkový vklad do nového zakladaného družstva. Rovnako stále platí, že členstvo nevzniká pred zaplatením vstupného vkladu a žalobca túto skutočnosť nepreukázal. Žalobca neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu k podaniu písomnej členskej prihlášky a zaplateniu vstupného členského vkladu vo výške 1 000,- Sk. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil. Žalovaný bol v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešný, preto mu odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

8. Proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca z dovolacích dôvodov podľa § 420 písm. f/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“) a § 421 ods. 1 písm. c/ C. s. p. Odvolací súd spolu so súdom prvej inštancie podľa názoru žalobcu dospeli na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a ich rozhodnutia vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca naďalej trvá na svojom tvrdení, že členskú prihlášku doručil predsedníčke družstva v jej dome dňa 22. augusta 2001, teda deň pred konaním členskej schôdze. Na pojednávaní pred súdom prvej inštancie kópiu tejto prihlášky predložil, uvedené však nevzal do úvahy ani súd prvej inštancie a ani súd odvolací. Žalobca dňa 22. augusta 2001 splnil všetky podmienky, aby mohol byť prijatý za člena družstva, keď deň pred konaním členskej schôdze dňa 23. augusta 2001 zaplatil do rúk predsedníčky družstva aj základný členský vklad vo výške 1 000,- Sk. Žalobca pritom v konaní nikdy netvrdil, že jeho členstvo v tomto (novom) družstve POĽANA - podielnicke družstvo Jarabina malo vzniknúť titulom dedenia po jeho nebohej H. H. G.. Žalobca na základe dohody len súhlasil, aby jeho podiel po jeho matke bol prevedený do nového družstva. Žalobca poukázal aj na opravu prezenčnej listiny členskej schôdze zo dňa 02. apríla 2002, od konania ktorej aj na základe správania sa družstva nemal pochybnosti o svojom členstve. Rovnako označil aj ďalšie členské schôdze zo dňa 22. novembra 2003, 02. júla 2004, 21. mája 2005 a 28. decembra 2006, na ktorých sa zúčastnil ako riadny člen družstva a bola mu zaslaná aj pozvánka. Dovolateľ zároveň poukázal na ustanovujúcu členskú schôdzu, ktorá sa konala dňa 03. júna 2001, pričom správkyňa vkladov A. U. F. pred notárkou dňa 11. júna 2001 vyhlásila, že zakladajúci členovia družstva zaplatili vstupné vklady vo výške 72 000,- Sk. Členov na ustanovujúcej schôdzi malo byť iba 71, preto súčet vstupných vkladov mal byť vo výške 71 000,- Sk a nie 72 000,- Sk. Na uvedenej členskej schôdzi bolo jedným z bodov programu vylúčenie zakladajúceho člena E. G. z dôvodu, že nezaplatil základný členský vklad, preto tvrdenie správkyne vkladov A. F. o prevzatí vkladu po 1 000,- Sk od každého člena sa nezakladá na pravde. Konajúce súdy mali pritom v konaní prihliadať aj na uvedené nepriame dôkazy. Žalobca preto dovolaciemu súdu navrhuje, aby rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Alternatívne dovolaciemu súdu navrhuje, aby zmenil rozhodnutie odvolacieho súdu tak, že žalobe vyhovie.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po

zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), prioritne skúmal, či žalobca ako dovolateľ spĺňa podmienku povinného právneho zastúpenia advokátom v dovolacom konaní podľa § 429 C. s. p. a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné podľa § 447 písm. e/ C. s. p. odmietnuť.

10. Podľa § 429 ods. 1 C. s. p. dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

11. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá C. s. p.) najvyšší súd uvádza, že z ustanovenia § 429 ods. 1 C. s. p. vyplýva pre dovolateľa povinnosť povinného právneho zastúpenia počas celého dovolacieho konania, t. j. aj vo fáze podania dovolania. Dovolanie podané žalobcom síce bolo spísané advokátom, k podanému dovolaniu však nebolo priložené plnomocenstvo udelené advokátovi vzťahujúce sa na predmetné dovolacie konanie, ktoré by advokáta oprávňovalo zastupovať žalobcu v priebehu celého dovolacieho konania.

12. Žalobca bol uznesením súdu prvej inštancie č. k. 5Cb/37/2008-654 zo 17. augusta 2017 vyzvaný na doloženie plnej moci udelenej advokátovi JUDr. Gáborovi Szarazovi s poučením, že ak tak žalobca v lehote 10 dní od doručenia uznesenia neurobí, dovolací súd pre nesplnenie podmienky povinného právneho zastúpenia dovolateľa v dovolacom konaní podľa § 429 C. s. p. dovolanie odmietne (§ 447 písm. e/ C. s. p.). Uvedené uznesenie bolo žalobcovi doručené dňa 23. augusta 2017. Žalobca ako dovolateľ na uvedené uznesenie nereagoval a plnomocenstvo udelené advokátovi súdu nepredložil.

13. Z uvedených dôvodov najvyšší súd dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. e/ C. s. p. odmietol z dôvodu, že neboli splnené podmienky podľa § 429 C. s. p.

14. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.